

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 36: Do Vì Không Thấu Đạt Nhất Pháp Giới, Nên Bất Giác Niệm Khởi Mà Có Vô Minh

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 003)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Do vì không thấu đạt Nhất Pháp Giới, nên bất giác niệm khởi mà có vô minh.】

“Khởi Tín Luận” là tác phẩm của Bồ-tát Mã Minh, tên đầy đủ là “Đại Thừa Khởi Tín Luận”. Qua đó có thể thấy, đây là giáo trình nhập môn của Đại Thừa. Đã là giáo trình nhập môn Đại Thừa thì có chiều sâu khá cao, không phải là nhập môn của Tiểu Thừa, mà là cửa ngõ vào Đại Thừa, vì vậy cảnh giới trong luận này tương thông với những gì được giảng trong “Kinh Kim Cang”.

Tiêu chuẩn của “Kinh Kim Cang” là phải phá bốn tướng. Những điều “Khởi Tín Luận” dạy chúng ta cũng cùng một cảnh giới như vậy. Bồ-tát Mã Minh dạy rằng: Khi đọc kinh, nghe pháp cần phải “lìa tướng ngôn thuyết, lìa tướng danh tự, lìa tướng tâm duyên”. Điều này chẳng phải hoàn toàn giống với ý nghĩa “lìa tất cả các tướng, tu tất cả pháp lành” trong Kinh Kim Cang hay sao? Cho nên, đó là cùng một cảnh giới.

Ở đây, chúng ta trích dẫn một câu luận văn này của Ngài: “*Dĩ bất đạt Nhất Pháp Giới cố*” (Do vì không thấu đạt Nhất Pháp Giới). Chữ “Đạt” nghĩa là thông đạt. Ý nói tất cả chúng sanh không thể thông đạt Thật Tướng chính là Nhất Pháp Giới. Nhất Pháp Giới được nói ở đây chính là Thật Tướng Bát Nhã mà kinh này đề cập. Thật Tướng Bát Nhã chính là Nhất Pháp Giới, Nhất Pháp Giới chính là Thật Tướng Bát Nhã, trong “Kinh Hoa Nghiêm” gọi là Nhất Chân Pháp Giới.

Pháp giới đích thực là “Nhất Chân”. Điều mà các bậc Pháp Thân Đại Sĩ thấy, chứng đắc chính là Pháp Giới Nhất Chân, chứ không phải mười pháp giới. Khi mê thì có mười pháp giới, khi ngộ thì là Nhất Chân Pháp Giới. Do đó có thể

biết, mười pháp giới là giả, không phải thật, là ảo giác, là giả tướng sinh ra sau khi mê. Trên thực tế, chân tướng là Nhất Chân Pháp Giới, là Nhất Pháp Giới.

Bởi vì không minh liễu, không thông đạt pháp giới là Nhất Chân, nên “*bất giác niệm khởi, nhi hữu vô minh*” (chẳng giác ngộ mà khởi niệm, nên có vô minh). Vô minh từ đâu mà ra? Vô minh từ đây mà ra, đó là lời Bồ-tát Mã Minh nói. Trong hội Lăng Nghiêm, Thế Tôn khai thị cho Tôn giả Phú Lâu Na cũng tương tự như cách nói của Bồ-tát Mã Minh. Thế Tôn nói: “*Tri kiến lập tri, thị vô minh bản*” (Trên cái thấy biết mà lập thêm cái thấy biết, đó là căn bản của vô minh).

“Tri kiến” chính là Thật Tướng Bát Nhã, mà “Kinh Pháp Hoa” gọi là “Phật tri Phật kiến”. Từ trong Phật tri Phật kiến, quý vị lại lập thêm một cái “tri” (cái biết) nữa thì sai rồi, gọi là “đầu thượng an đầu” (trên đầu lại đặt thêm cái đầu), đó là vô minh. Ý nghĩa này rất gần với đoạn văn trên. “Bất đạt” (không thấu đạt) chính là bất giác.

“Vô minh tức vọng tưởng chấp trước”, vô minh là cội nguồn của vọng tưởng và chấp trước. Nếu quý vị hỏi vọng tưởng, chấp trước từ đâu mà có? Là từ vô minh mà ra. Do đó có thể biết, khi đoạn trừ được vọng tưởng và chấp trước thì vô minh cũng không còn, Tự tánh sẽ hiển lộ.